

¹С.Ю.Каратеева, ²І.А. Плеш, ³Л.Д. Борейко, ⁴Г.І. Кшановська

¹к.мед.н., доцент кафедри догляду за хворими та вищої мед сестринської освіти
ВДНЗ України

«Буковинський державний медичний університет».

²д.мед.н., професор кафедри догляду за хворими та вищої мед сестринської освіти
ВДНЗ України

«Буковинський державний медичний університет».

³к.мед.н., доцент кафедри догляду за хворими та вищої мед сестринської освіти
ВДНЗ України

«Буковинський державний медичний університет».

⁴асистент кафедри догляду з хворими та вищої мед сестринської освіти
ВДНЗ України

«Буковинський державний медичний університет».

ОЦІНКА ПОКАЗНИКІВ УСПІШНОСТІ СТУДЕНТІВ НА ВИПУСКНИХ ДЕРЖАВНИХ ІСПИТАХ ЗА НАПРЯМОМ ПІДГОТОВКИ «ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА»

***Резюме.** В статті проведений аналіз показників успішності під час державної атестації випускників за напрямом підготовки «Лабораторна діагностика», освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр» ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет».*

Ключові слова: лабораторна діагностика, бакалавр, показники успішності.

Ключевые слова: лабораторная диагностика, бакалавр, показатели успешности.

Keywords: laboratory diagnostics, bachelor, professional skills.

Вступ. Особливістю підготовки лаборантів-бакалаврів в Україні є те, що на якісно новому рівні в умовах європейської кредитно-модульної системи навчання необхідно здійснити формування професійно-компетентного фахівця з різнобічними функційними обов'язками [1,2]. За затвердженими робочими навчальними планами на вивчення професійно-орієнтованих дисциплін, які виносяться на заключну державну атестацію, відведено близько 25% навчального часу. З них 17,8% займає викладання лекційного матеріалу, 40,7% припадає на самостійну позааудиторну підготовку студентів і решта часу залишається на проведення практичних занять. В таких умовах дефіциту начального часу, забезпечення необхідного рівня оволодіння практичними навичками випускників має актуальне значення [1, 3,4].

Основна частина. Упродовж року проводився письмовий та комп'ютерний контроль знань і залікові заняття з визначення рівня опанування випускниками на-

вичок і вмінь. Проведена робота показала, що лаборанти добре засвоїли теоретичний матеріал і достатньою мірою оволоділи практичними навичками. Вони на достатньому рівні знають сучасні методи досліджень у бактеріологічних, гематологічних, загальноклінічних, біохімічних, санітарно-гігієнічних лабораторіях, нормальні показники лабораторних досліджень та їх зміни при патологічних процесах, особливості оснащення робочого місця та підготовки пацієнта для обстеження, забору матеріалу.

Зі студентами, які навчалися на «задовільно», була проведена індивідуальна робота щодо підготовки до випускних іспитів. Вони активно залучались до самостійної підготовки, реферативної роботи. Особливо продуктивно така робота проводилась під час переддипломної практики. На кафедральних нарадах заслуховувались питання про успішність та виробничу дисципліну студентів.

Умови для забезпечення самостійної роботи студентів забезпечувалися відповідно складеним розкладом практичних занять, наявністю усієї відповідної документації та розробок для організації самостійної роботи студентів. Лекційний матеріал, який викладався студентам, висвітлював питання про особливості морфології, культивування, лабораторної діагностики найважливіших інфекційних захворювань, особливості їх епідеміології та профілактики.

Державна атестація випускників даної спеціальності проходила у 2 етапи. Перший етап – складання студентами державного ліцензованого інтегрованого іспиту «КРОК-Б. Лабораторна діагностика». Другий етап – проведення практично-орієнтованих державних іспитів зі спеціальності.

Ліцензійний інтегрований іспит «Крок – Б Лабораторна діагностика» включав питання з таких дисциплін: «Гістологія, цитологія, ембріологія», «Біохімія та клінічна хімія», «Клінічна лабораторна діагностика», «Мікробіологія, вірусологія та імунологія з мікробіологічною діагностикою», «Гігієна та екологія з гігієнічною експертизою», «Внутрішня медицина з оцінкою результатів дослідження», «Педіатрія з оцінкою результатів дослідження», «Хірургія з оцінкою результатів дослідження», «Інфекційні хвороби з оцінкою результатів дослідження», «Дерматологія, венерологія з оцінкою результатів дослідження», «Акушерство та гінекологія з оцінкою результатів дослідження», «Патоморфологія з секційним курсом», «Патофізіологія».

Аналіз робіт показав, що студенти частіше допускали помилки в тестах з дисциплін «Інфекційні хвороби з епідеміологією» з оцінкою результатів дослідження та «Патоморфологія з секційним курсом». Студенти продемонстрували кращі знання з наступних дисциплін «Патофізіологія», «Клінічна лабораторна діагностика».

За результатами складання першого етапу середній відсоток правильних відповідей склав у 2015р. – 76,5 %. Даний показник не суттєво відрізнявся від загальнонаціонального показника і виявляє тенденцію до стабільних показників теоретичної підготовки випускників. Абсолютна успішність становила 100% упродовж вказаного часу. Одним із шляхів забезпечення стабільних результатів складання державного ліцензованого інтегрованого іспиту «КРОК-Б. Лабораторна діагностика» є запровадження практики систематичних on-line тренінгів студентів вказаної спеціальності на сервері дистанційного навчання із встановленням прохідного рівня – 70% правильних відповідей.

Методика проведення державних випускних практично-орієнтованих іспитів з клінічної лабораторної діагностики і клінічної біохімії розроблена і схвалена на методич-

них нарадах кафедр догляду за хворими та вищої мед сестринської освіти, біоорганічної і біологічної хімії та клінічної біохімії, на засіданні предметної методичної комісії з медсестринської справи та лабораторної діагностики, затверджена ЦМК університету.

Державний іспит з клінічної лабораторної діагностики і клінічної біохімії проводився в усній формі шляхом виконання двох практичних завдань з клінічних лабораторних методик, одне з яких – гематологічне дослідження, інше – дослідження різних біологічних рідин (сеча, ліквор, шлунковий вміст тощо), вирішення клінічних ситуаційних задач. У перелік практичних завдань включені питання підготовки та виконання лабораторних досліджень, що входять до обов'язків лаборанта медичного, робота з документацією.

Іспит з практичної частини проводять в навчальній лабораторії, де підготовлені та оснащені робочі місця.

Кожен студент повинен підготувати робоче місце та продемонструвати техніку забору крові із пальця для загально-клінічного аналізу, підготувати камеру Горяєва для підрахунку формених елементів крові, визначити фізичні властивості сечі, випоту з плевральної порожнини та харкотиння, приготувати мікропрепарат з дослідного матеріалу, пофарбувати його відповідним методом, промікроскопувати та описати мікроскопічну картину, продемонструвати техніку володіння лабораторним обладнанням, прийомами роботи з мірним посудом, здійснити розрахунок за допомогою стандартних розчинів та калібрувальних графіків.

Результати іспиту показали, що випускники продемонстрували професійні навички при роботі зі стандартним лабораторним обладнанням (мікроскоп, глюкометр, камера Горяєва, фотоколориметр, водяний термостат, тощо) і скляним мірним посудом. Вони успішно здійснювали обчислення результатів досліджень, вміло перераховували концентрації метаболітів і активності ферментів з одних розмірностей на інші.

Під час складання іспиту з дисципліни «Мікробіологія, вірусологія та імунологія з мікробіологічною діагностикою» кожний студент готував мікропрепарати з висіву біоматеріалу хворого, проводив їх пофарбування, мікроскопію та описував мікроскопічну картину на достатньо високому рівні. Необхідно відмітити добре володіння методиками пофарбування, особливо за методом Грам-Синьова та за Бурі-Гінсом. Кожний студент описував можливі напрямки використання діагностичних препаратів (діагностикумів та сироваток) при тих чи інших методах діагностики інфекційних захворювань, вирішував ситуаційну задачу з методів лабораторної діагностики окремих інфекційних захворювань.

Результати перевірки показали, що студенти добре володіли матеріалом із загальної мікробіології, особливості будови мікроорганізмів та спеціальні методи їх фарбування, методи лабораторної діагностики основних інфекційних захворювань, а також особливості основних збудників цих захворювань у людини.

Отже, у 2014-2015 н.р. абсолютна успішність серед випускників склала 100%. Показник якісної успішності у 2015 році становить 100%, так, як і у минулому році, хоча середній бал у 2014 році був дещо вищий.

Як свідчать результати державних випускних іспитів, випускники медичного факультету № 4 за напрямом підготовки «Лабораторна діагностика» ОКР – «Бакалавр» ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет» мають достатній теоретичний та практичний рівень підготовки.

Теоретична та практична підготовка знаходиться на належному рівні і відповідає вимогам освітньо-професійної програми та освітньо-кваліфікаційній характеристиці.

Висновки.

1. Проблеми практичної підготовки випускників за напрямом підготовки «Лабораторна діагностика», освітньо-кваліфікаційний рівень «Бакалавр» зумовлені особливостями навчальної діяльності в умовах переходу до європейської кредитно-модульної системи освіти.

2. Впровадження у навчальний процес інноваційних інтерактивних технологій дозволяє покращити якість опанування практичних навичок та професійних вмінь у випускників вказаної спеціальності.

Список використаної літератури:

1. Рябий С.І. «Проблеми підвищення професійної компетентності випускників медичних ВНЗ зі спеціальності «Сестринська справа» (ОКР- Бакалавр) /С.І.Рябий, Л.І. Гайдич// International scientific-practical conference of teachers and psychologists materials of proceedings of the International Scientific and Practical Congress. the 17-18th of February 2015, Geneva (Switzerland) – 2015. – 215-219.
2. Вершинська О.Б. Проблеми формування навчальної мотивації студентів ВНЗ / О. Вершинська // Мед. освіта. – 2011. – №3. – С. 9-12.
3. Думанський Ю.В. Освоєння студентами практичних навичок при кредитно-модульній організації навчального процесу: проблеми та пошук шляхів їх вирішення / Ю. Думанський, О. Талалаєнко, М.Первак // Мед. освіта. – 2011. – №3. – С. 79-81.
4. Махновська І.Р. Становлення та еволюція ступеневої медсестринської освіти в Україні / І.Р.Махновська // Вісник Житомирського державного університету. – 2011. – вип. 60. Педагогічні науки. – С. 154-158.
5. Poikela P. Comparison of meaningful learning characteristics in simulated nursing practice after traditional versus computer-based simulation method: A qualitative videography study. / P.Poikela, H.Ruokamo, M.Teras // Nurse Education Today. – 2015. – Vol.35. – P. 373-382. Режим доступу: <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0260691714003323>

**EVALUATION OF STUDENT ACHIEVEMENT
ON STATE GRADUATION EXAMS IN THE DIRECTION
OF «LABORATORY DIAGNOSIS».**

S.Y. Karateieva. I.A. Plesh, L.D. Boreyko. G.I. Kshanovska.

Bukovina State Medical University, Chernivtsi
Department of Nursing Care and HNE (Held- Prof.I.A.Plesh)

Summary: *In the article the analysis of indicators of success during the state certification of the direction of «Laboratory diagnosis», educational qualification – «Bachelor» in Higher educational establishment Ukraine state «Bukovinian State Medical University».*